

Letný
príbeh

**Mieko
Kawakami**

ODEON

Mieko Kawakami

Letný príbeh

Mieko Kawakami

Letný príbeh

Preložil František Paulovič

ODEON

Mieko Kawakami

夏物語

Copyright © Mieko Kawakami 2020

All rights reserved.

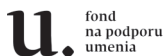
Translation © by František Paulovič

Jacket design © by Nikola Janíčková

Slovak edition © 2021 by IKAR, a.s.

Publikáciu z verejných zdrojov podporil

Fond na podporu umenia.

ISBN 978-80-551-8077-9

PRVÁ ČASŤ

1. SI CHUDOBNÁ?

Ak som bola zvedavá, do akej miery bol niekto chudobný, neváhala som a bez okolkov sa ho rovno spýtala, koľko okien mal na dome, kde vyrastal. Nezaujímalo ma, čo jedol, či ako chodil oblečený, išlo mi len a len o okná. V ich počte tkvejú jeho pomery, bolo to jednoduché. To, či okná nemal, alebo bol ich počet viac-menej zanedbateľný, mi pomáhalo porozumieť stupňu ľudskej chudoby.

Kadekto mi počas takéhoto rozhovoru oponoval, vraj je to celé nezmysel. Ako jedna moja známa. *A čo ak má niekto len jedno okno, ale je obrovské a otočené do záhrady? Nezdá sa ti, že dom s jedným, no poriadne veľkým oknom plus parádny výhľad nemajú s chudobou vôbec nič spoločné?*

Takto môže uvažovať iba ten, kto chudobu nikdy nezažil, to bola moja odpoveď. Okno do záhrady. Veľké okno... Záhrada? A to je, dofrasa, čo?! To akože myslela vážne, okno s parádnym výhľadom?! Obyvatelia sveta, v ktorom vládne chudoba, by možno radi premýšľali o veľkých oknách, o oknách s úchvatným výhľadom, ale nič také nepoznajú. Pre nich sú to len začiernené sklené tabule, ktoré nikto nikdy nevidel otvorené, kdesi tam vzadu za natesno naskladanými skrinkami a policami. Špinavé štvorce vedľa zamastených kuchynských ventilátorov, o ktorých sa už dávno nevedelo, či vôbec fungujú. Preto sa na tému chudoby môžem v skutočnosti porozprávať len s ľuďmi, ktorých gniavi. Buď sú chudobní momentálne, alebo chudobu zažili vo svojej

minulosti. Ja patřím do obidvoch skupín. Som chudobná od narodenia a nič na tom nezmenila ani prítomnosť.

Oproti mne sedela akási dievčinka, pravdepodobná príčina týchto mojich úvah a spomienok. Boli letné prázdniny a vlak na linke Jamanote bol nečakane poloprázdny. Ľudia, usadení na svojich miestach, stláčali mobily, čítali knihy, mlčali. Dievčinka sedela medzi mladíkom, ktorý mal pri nohách položenú športovú tašku, a dievčaťom s veľkou čiernou čelenkou na hlave. Dalo by sa povedať, že vyzerala tak na osem či desať rokov a pôsobila nesmierne opustene.

Pleť mala tmavú, opálenú od slnka, a bola veľmi chudá. Slnčné lúče zvýrazňovali okrúhle škvrny na jej tvári, vďaka čomu vyzerala nezvyčajne, akoby z iného sveta. Spod sukňových šortiek jej vytŕčal pár nôh a z belasého tielka vyčnievali rovnako tenké ruky. Plecia mala strnulé, pery pevne zovreté. Pohľad na túto nesmierne napätú dievčinku mi privodil spomienky na mňa samotnú, keď som bola v rovnakom veku ako ona. Napadalo mi len jedno slovo - chudoba. Belasé tielko jej predlžovalo krk, zatiaľ čo si zízala na tenisky s pestrou škálou farieb, na ktorých sa už vôbec nedalo poznať, že voľakedy boli biele. Ak by teraz otvorila ústa, ukázali by sa v nich zuby - možnože všetky pokazené, a to ma znepokojovalo. Mimochodom, táto dievčinka nemala so sebou nijaké veci. Ani ruksak, ani tašku či kabelku. To si lístok aj peniaze len tak strčila do vrečka? Dievča v jej veku by malo cestovať v hromadnej doprave iným spôsobom, to som vedela, hoci som tento spôsob nepoznala.

Ako som sa na ňu pozerala, dostala som nutkanie vstať a podísť k nej. Musím sa s ňou porozprávať, nech už je to o čomkoľvek. Musím s ňou prehodiť pár slov, ktorým nebude nikto rozumieť, podobne ako značkám v rohoch notesa určených len pre mňa.

O čom by sme sa ale mali baviť? O prameňoch vlasov, ktoré mala už na prvý pohľad stvrdnuté? Nepohnú sa, ani

keby zafúkal vietor. *Škvrrny na pleti ti zmiznú, keď budeš dospelá, tým sa netráp.* Alebo sa nakoniec predsa len budeme baviť o oknách? *Tam, kde som bývala, neboli okná, z ktorých by som sa mohla dývať von. A čo tvoj domov? Sú tam?*

Moje náramkové hodinky ukazovali poludnie. Vlak prerážal najväčšiu letnú horúčavu dňa, ktorá akoby nie a nie ustúpiť. Do toho zaznel tlmený zvuk hlásenia o nasledujúcej stanici. Kanda. Po príchode sa súčasne s apatickým hlasom z reproduktora otvorili dvere a do vozňa nastúpil poriadne opitý starec. Ledva sa tackal, hoci bolo ešte len poludnie. Niekoľko cestujúcich automaticky vystúpilo, čo starec okomentoval iba tichým zašomráním. Popolavý porast na jeho hlave mi pripomínal kovovú drôtenku na umývanie riadu, opotrebovaný pracovný odev na ňom ledabolo visel. V jednej ruke zvieral pogniavené igelitové vrecko z obchodu a druhou sa snažil zachytiť zo stropu visiaceho kruhového držiaka, aby aspoň ako-tak udržal rovnováhu. Dvere sa zavreli a vlak sa dal do pohybu. Vtom som si všimla, že dievčinka v ňom už nie je.

Prišla som na Tokijskú hlavnú stanicu. Len čo som prešla cez turnikety, ostala som zarazená z tej neskutočnej masy cestujúcich. Takmer som ustrnula v pohybe. Odkiaľ všetci prišli? A kam majú namierené? Nadobudla som pocit, že to nie je masa ľudí, ale nejaká prazvláštna súťaž a ja som tu jediná, ktorá nerozumie jej pravidlám. Dalo by sa povedať, že mi išlo o život. Pevne som stískala rúčky kabelky a snažila sa zhlboka dýchať.

V ten deň to bolo už takmer desať rokov, čo som sem, na Tokijskú hlavnú stanicu, prišla po prvý raz. To leto som oslávila dvadsiate narodeniny. Letný deň bol vtedy úplne rovnaký – nech som sa akokoľvek ovievala, kropaje potu po mne doslova tiekli prúdom. Cez seba som mala prehodenú obrovskú tašku, ktorú som si kúpila v bazáre ešte počas strednej školy. Predtým som sa tam na ňu chodievala jednoducho

zerať ako taký blázon (mimochodom, používam ju ešte aj dnes). Bola obťažkaná približne desiatimi knihami autorov, ktorých som obdivovala. Niektorí normálni by si tie knihy nechali poslať vopred poštou, no ja som ich mala so sebou ako nejaké talizmany, ktoré mi bolestivo tlačili na plece. Taký bol môj príchod do Tokia. Teraz je rok dvetisícosem a ja tu žijem už desaťročie. Ako dvadsaťročná som sa veľmi nestarala o svoju budúcnosť, ale že som tu stále aj v tridsiatke, nebolo vonkoncom súčasťou plánu. Poviedky, ktoré zverejňujem, nikto nečíta (na svoj blog, zastrčený kdesi v kúte internetu, ku ktorému sa vie dostať len málokto, občas hodím texty, ktoré si prezrie za deň maximálne pár ľudí) a od samého začiatku mi je jasné, že ich nikto ani nevydá. Prakticky tu nemám nijakých priateľov. Stále bývam v podkrovnom apartmáne s opadávajúcou omietkou na stenách, do ktorého sa na západnej strane prudko opiera slnko. Pripútaná k práci, ktorá mi za mesiac vynáša sotva stotisíc jenov. A hoci neustále píšom ako posadnutá, ostáva to pri tom istom a ja neviem, kam to všetko smeruje. Môj život sa v ničom neodlišuje od kníh v antikvariáte, na ktoré padá prach presne ako na moje telo, po tých desiatich rokoch čoraz unavenejšie.

Skontrolovala som čas na hodinkách. Bolo štvrtá na jednu. Prišla som o pätnásť minút skôr, ako sme sa dohodli. Opretá o hrubý a príjemne chladný kamenný pilier som sledovala ľudí chodiacich okolo mňa sem a tam. Rodinu, celú obloženú batožinou, uprostred rôznych hlasov a podivných zvukov. Matku pevne vedúcu za ruku svojho synčeka, ktorému sa na boku hompálala priveľká fľaša na vodu. Odniekadiaľ sa ozval plač batoľaťa a predom mnou sa rýchlo mihol mladý pár – obaja s mejkapom a s vycerenými bielymi zubami.

Z kabelky som vybrala mobil a skontrolovala, či mi Makiko náhodou nevolala, alebo či mi neposlala správu. Podľa plánu by mali byť v rýchlovlaku z Osaky, ktorý mal prísť do Tokia o necelých päť minút. Dohodli sme sa, že sa stretne-
me pri severnom vstupe na linku Marunouči. Poslala som

jej plán stanice aj s podrobným opisom, no predsa len som akosi zneistela a skontrolovala dnešný dátum. Dvadsiaty august. Všetko bolo v poriadku. Stretnutie dnes, dvadsiateho augusta o pol jednej na Tokijskej hlavnej stanici pred severným vchodom na linku Marunouči.

○ *V slove vajíčko sa píše znak 子 preto, lebo sa píše aj v slove spermia. Zladené to teda majú fakt pekne. Dnes ide o môj najväčší objav. Párkrát som bola v študovni školskej knižnice, no systém požičiavania kníh je tam komplikovaný, kníh majú pomenej, je tam tma a navyše kontrolujú, čo čítaš. A tak som tam prestala chodiť. Teraz chodievam sem, do tejto knižnice. V škole to nestojí za nič - celé zle, a tu aspoň majú počítače. Viem, že napísať o niečom, že to nestojí za nič, je samo osebe sprostosť, ale v škole to takto jednoducho chodí. Tu je to iné než tam u nás. Ako dva nezlučiteľné svety. Ak mám pero a papier, môžem si tu písať, kdekoľvek a čokoľvek sa mi zachce, jednoducho sloboda. Fakt je to tu skvelé! Slovo nenávisť môžem zapísať znakmi 厭 a 嫌. Prvý znak vyjadruje väčší pocit odporu. Preto si ho teraz budem precvičovať. 厭, 厭*

Midoriko

Z Osaky dnes príde Makiko, moja tridsaťdeväťročná staršia sestra. A spolu s ňou aj jej dcéra Midoriko, ktorá bude mať onedlho dvanásť. Makiko ju vychovávala sama.

Keď som mala asi osemnásť, bývala som s ňou a s jej práve narodenou dcérou v jednom apartmáne v širšom centre Osaky. Makiko sa rozišla s manželom ešte predtým, než Midoriko prišla na svet. Mala to vtedy veľmi ťažké, potrebovala pomôcť v domácnosti a ani z finančnej stránky na tom nebola najlepšie. Než by sa mala permanentne za niečím naháňať, dohodli sme sa, že bude jednoduchšie, ak budeme bývať spolu pod jednou strechou. Midoriko sa nikdy nestretla so svojím otcom, aspoň som o tom nikdy nepočula. Vyrastala bez toho, aby o ňom čokoľvek vedela.

Dnes už nepoznám dôvod, prečo sa Makiko so svojím mužom rozišla. Vtedy sme sa o ňom a o ich rozchode veľa rozprávali, pamätám si, že to bolo naozaj veľmi zlé, no o čo konkrétne išlo, na to som si už nedokázala spomenúť. Bývalý mojej sestry bol z Tokia, tam aj vyrastal. Do Osaky sa presťahoval kvôli práci. Sestra otehotnela len krátko po ich zoznámení. Celkom dobre si spomínam na to, ako ju oslovoval „kimi“, čo sa nikde v Osake nedalo počuť. Vtedy tak jednoducho nikto nerozprával.

S rodičmi sme pôvodne bývali v byte na druhom poschodí malého činžiaka. Obe miestnosti boli naozaj miniatúrne, jedna mala rozlohu štyroch a druhá rozlohu šiestich tatami. Na prízemí pod nami sa nachádzalo pohostinstvo izakaja. Bolo to v prístavnej časti mesta, kde sa po niekoľkých minútach chôdze dalo ihneď uvidieť more. Neustále som chodila zízať, ako masív grafitovo čiernych vŕn búši do sivého móla, a vzápätí sa za hrozného hukotu triešti. Nech už bol človek kdekoľvek, v tejto časti mesta cítil slanú vlhkosť a divokosť morských vŕn v každom kúte. Ulice sa po súmraku zaplnili opitými a hulákajúcimi mužmi. Koľkokrát som ich videla, ako len tak posedávali na krajniciach či v tieni barakov. Výkriky a bitky tu boli na dennom poriadku, raz sa mi dokonca stalo, že predom mňa niekto hodil bicykel. Všade naokolo pobežovali túlavé psy ovenčené kopou šteniatok, ktoré keď vyrástli, vrhli ďalšie. Takto sme žili niekoľko rokov.

Keď som bola na základnej škole, odišli sme od otca bez toho, aby sme mu o tom dali vedieť. S mamou sme sa presťahovali k starej mame, ktorá bývala v nájomnom byte v inej časti mesta.

Otca som poznala len počas prvých siedmich rokov. Hoci som bola ešte iba dieťa, mojej pozornosti neušlo, že bol veľmi nízkeho vzrastu, mal telo malého školáka.

Nikdy nechodil do práce, či už bolo ráno alebo večer, len tak polihoval alebo sa ponevieval po byte. Za to, že takto strpčoval život jej dcére, ho Komi, mama našej mamy, nenávide-

la. Nevedela mu prísť na meno a za jeho chrbtom ho nena-
zvala inak než „krt“. Nosil zažltnuté tielka aj spodky, len sa
prevažoval na matracoch vzadu v izbe a od rána do večera sle-
doval televíziu. Okolo postele mal porozhadzované časopisy
a prázdne plechovky, z ktorých si urobil popolníky. V byte sa
ustavične vznášal cigaretový dym. Bolo mu zaťažko, aby sa
kvôli nám prevalil z jednej strany na druhú, jednoducho sme
mu nestáli ani za to, aby sa na nás pozrel čo i len v zrkadle.
Ak mal dobrú náladu, utrúsil nejaký žart, no zväčša sa s na-
mi nikdy nerozprával. Nemám prakticky nijaké spomienky
na to, že by sa s nami hral alebo že by nás zobral niekam von.
Ak ho niečo rušilo, keď polihoval či zízal do telky, okamžite
sa na nás hrozne rozkričal. Občas sa stávalo, že sa v opitosti
prestal ovládať a zbil mamu. A keď s tým už raz začal, nemal
problém nájsť si dôvod, aby napadol aj Makiko a mňa. Všetky
tri sme sa v kútiku duše báli tohto malého mužička.

Jedného dňa som sa vrátila zo školy a otec už v byte
nebol.

Bola to stále tá istá úzka a temná izba s horami špinavej bie-
lizne na zemi, no bez neho sa zrazu zdalo všetko celkom iné.
Zadržala som dych a vstúpila do stredu miestnosti. Pokúsila
som sa zo seba vydať nejaký hlas. Najprv to bol slabý zvuk,
akoby som iba skúšala svoje hrdlo, potom mi z útrov tela vyšiel
prúd slov, ktorých zmyslu som nerozumela. Nikto tu nebol.
Nikto mi v tom nemohol zabrániť. Začala som len tak pobeho-
vať po izbe, z jedného konca na druhý. Bezmyšlienkovito som
s radosťou rozhadzovala ruky a nohy na všetky strany a popri
tomto vystrájaní som mala pocit, že je moje telo čoraz ľahšie
a ľahšie. Pociťovala som, ako z mojich útrov vyviera sila. Prach
na televízore, špinavý riad len tak položený na kuchynskej lin-
ke, nálepky na dverách kredenca, zárezy na zárubni dvier, ako
sme rástli - všetky veci, ktoré som vídala každý deň, odrazu
trblietavo žiarili, akoby boli posypané čarovným práškom.

Po chvíli som však zosmutnela, vedela som, že tento
stav nepotrvá dlho, a všetko sa prinavráti do každodenných

koľají. Bolo to síce nezvyčajné, no otec asi musel ísť niečo vybaviť, a tak len niekam odbehol. Zaiste sa čochvíľa vráti. Pustila som na podlahu svoju školskú tašku a usadila sa na zvyčajné miesto v kúte izby. Hlboko som si povzdychla.

Otec sa však nevrátil. Nevrátil sa ani na ďalší deň, ba ani na ten nasledujúci. Zakrátko sa u nás začali zastavovať divní muži. Matka ich všetkých vyhánala z bytu. Začali sme sa správať tak, aby si nikto nevšimol, že sme doma, no každé ráno sme pred dverami našli pohodené cigaretové ohorky. Takto sa to opakovalo niekoľko nasledujúcich dní. Otec sa už nevrátil. Mama asi o mesiac nato chytila jeho vyležaný matrac a vyniesla ho z izby. Odvliekla ho do kúpeľne, kde ho horko-ťažko natlačila do malého ofura, ktoré sme prestali používať, odkedy vybilo ističe protipožiarnej ochrany. Tam, v tom malom otvore, smrdel celý špinavý a stvrdnutý od potu a cigariet. Zarážalo ma, aký bol zožltnutý. Mama sa naň po celý čas uprene dívala a potom doň celou svojou silou kopla.

Prešiel ďalší mesiac, keď nás raz mama prišla zobudiť uprostred noci. *Vstávajte! Vstávajte!* Bola tma, a hoci sme jej nevideli do tváre, vedeli sme, že to myslí naozaj vážne. Taxíkom nás odviezla preč. Takto sme utiekli z vlastného domu.

Nepoznala som dôvod, prečo sme museli utiecť, a nevedela som ani to, kam ideme. Po krátkom čase som sa na to mamy opatrne opýtala. Zatvárila sa tak, akoby veci spojené s otcom predstavovali tabu, a z jej úst nakoniec nevyšla žiadna priama odpoveď. Ničomu som nerozumela. Mala som pocit, akoby sme sa celú tú čiernočiernu noc mali hnať nevedno kam. Nakoniec sme sa dozvedeli, že ideme k starej mame. Bývala na opačnej strane mesta, myslím, že normálne to k nej vlakom netrvalo ani hodinu. Dom našej milovanej babky Komi!

Z jazdy v taxíku sa mi točila hlava a začalo ma naťahovať. Matka vyprázdnila kozmetickú taštičku a pridržala mi ju pri tvári, aby som sa do nej vyvracala. Nič zo mňa ale nevyšlo. Rukami som si z tváre poutierala sliny. Mama mi po

celý čas hladila chrbát. Ja som však v kuse myslela na svoju školskú tašku, v ktorej som mala všetky učebnice a pracovné zošity na utorňajší rozvrh. Zošity. Nálepky. Na spodku toho všetkého bol môj notes a k nemu pripnutý obrázok hračky, ktorý som kreslila niekoľko dní a dokončiť sa mi ho podarilo len minulý večer. V bočnom vrecku bola harmonika a na druhej strane zavesené desiatové vrecúško. Obľúbené ceruzky, zvýrazňovače, voňavé guľôčkové perá, guma – to všetko bolo v peračníku, ktorý mi len nedávno kúpili. A šiltovka. Svoju školskú tašku som milovala – pri spaní som ju mala položenú vedľa postele, a keď som s ňou mala niekde ísť, tuho som na nej zatiahla popruhy. Bola pre mňa tou najdôležitejšou vecou; moja súkromná izba patriaca len mne, ktorú som mohla nosiť všade so sebou.

Ostala tam, v byte, do ktorého sa asi už nikdy nevrátíme. Rovnako ako aj moja obľúbená biela bunda, bábiky, knihy a čajová miska. Všetko sme nechali tak a utiekli do čiernej noci. Svoju školskú tašku si na chrbát už nevyložím, nepoložím peračník na okraj vyhrievaného stolíka kotacu a neotvorím si na ňom zošit, aby som si precvičovala písanie znakov. Rovnako už nebudem zastruhávať ceruzky, ani si čítať knihy opretá o hrboľatú stenu. Už sa to viac nezopakuje. Pri týchto úvahách ma ovládol znepokojujúci pocit. Jedna časť môjho mozgu akoby zostala paralyzovaná, do rúk a nôh sa mi nedostávala krv a ja som nimi nebola schopná pohnúť. Náhle mi napadlo, či som to ešte vždy ja. Keď nastane ráno, moje pôvodné ja sa predsa zobudí a pôjde do školy, akoby sa nič nestalo, bude to rovnaký deň ako tie predtým. To druhé ja, ktorému v tej chvíli od únavy klipkali oči, si ani vo sne nedokázalo predstaviť, k čomu došlo len pred pár hodinami: ako sme s mamou a Makiko nechali všetky veci ako boli, nasadli do taxíka a ušli uprostred noci. Len hľadalo na plynúcu temnotu za oknom auta, ničomu nerozumelo a malo pocit, že sa opäť vyspí na svojom futone. Čo sa však stane, ak ráno zistí, že už nič nebude rovnaké ako predtým?! Pri

pomyslení na to ma zachvátila neuveriteľná úzkosť. Pevne som sa pritisla k sestrinmu ramenu. Postupne na mňa prichádzal spánok. Cez padajúce viečka som ešte sledovala svietiace zelené čísla tachometra, ktoré potichu narastali, ako sme sa čoraz viac vzdďaľovali od nášho domova.

Nový život s babkou Komi však nemal dlhé trvanie. Matka umrela, keď som mala trinásť, a o dva roky nato nás opustila aj babka Komi. Znenazdajky sme tak so sestrou ostali samé. Za domácim oltárom sme našli osemdesiatistíc jenov, ktoré nám tam ako ochranný talizman nechala babka Komi. Kvôli prežitiu sme boli už vtedy nútené pracovať, ako sa len dalo, a tak nám to veľmi pomohlo. Na obdobie medzi začiatkom strednej školy, keď matke diagnostikovali rakovinu prsníka, a štúdiom na vyššej strednej škole, keď nám rakovina žalúdka zobrala babku Komi, nemám nijaké spomienky. Len že sme pracovali ako divé.

Ak si už na niečo vôbec spomeniem, tak je to prostredie továrne, kde som počas jari, leta a zimy, teda počas dlhých školských prázdnin, brigádovala. Na začiatku som im však musela zatajiť svoj skutočný vek. Zo stropu tam viseli spájkovačky, vo vzduchu syčali iskry a naskladané lepenkové škatule tvorili ohromné kopy pripomínajúce pohoria. Potom to bol nočný bar, na ktorý si pamätám ešte z čias základnej školy. Malý podnik patril matkinmu známemu. Počas dňa mala matka rôzne zamestnania a sem prichádzala pracovať večer. Ešte predtým, než som nastúpila aj ja, tam Makiko, ktorá chodila na strednú školu, umývala riad. Vypomáhala som v kuchyni. Servírovala som podnosy so sake a občerstvením a popritom sledovala, ako sa naša matka stará o opitých zákazníkov. V tom čase si Makiko našla druhú brigádu v jakitori reštaurácii. Pracovala zo všetkých síl. Jej hodinová mzda bola šesťsto jenov a raz sa jej za mesiac podarilo zarobiť stodvadsaťtisíc (v podniku sa z toho stalo niečo ako legenda). O pár rokov, po ukončení strednej školy, ju povýšili a pracovala už ako riadny zamestnanec. Pracovala

tam, až kým podnik nezavreli. Potom sa vydala, porodila Midoriko a začala striedať rôzne zamestnania. Ešte aj dnes, ako tridsaťdeväťročná, stále robila v nočných baroch päť dní v týždni. Ďalšia rozvedená žena, ktorá sa išla upracovať na smrť. Viedla presne taký istý život, aký mala aj naša matka.

Ubehlo už pätnásť minút odvtedy, čo sme sa mali stretnúť. Makiko a Midoriko sa na mieste nášho zrazu ešte neukázali. Snažila som sa Makiko zavolať, ale nedvíhala mi, ani mi neposlala správu. Určite zablúdili. Počkala som ešte päť minút. Práve keď som sa jej chystala znovu zavolať, ozvalo sa cinknutie doručenej správy. *Nevieme sa odtiaľto dostať, sme na peróne, kde sme vystúpili.*

Na informačnej tabuli som skontrolovala čísla prichádzajúcich šinkansenov, jedným z nich sem prišli. V automate som si kúpila lístok, prešla cez turnikety a eskalátormi sa zviezla k nástupištiam. Augustová horúčava bola šialená. Pot zo mňa tiekol, akoby som bola v horúcom kúpeli. Vyhýbala som sa cestujúcim čakajúcim na príchod svojho vlaku a zákazníkom stojacim pred obchodnými stánkami. Na peróne pred tretím vozňom bola lavička, tam som ich našla.

„Dlho sme sa nevideli!“ vykrikla radostne Makiko, hneď ako ma zbadala. Nedalo mi to a musela som sa rozosmiať aj ja. Na lavičke vedľa nej sedela Midoriko, ktorá si ma úkosom rýchlo prezrela. Vyrástla, bola minimálne dvakrát vyššia, než ako som si ju pamätala, keď sme sa videli naposledy. Nevdojak som pritom zhíkla.

„Midoriko... to čo sa ti stalo s nohami?“

Vlasy mala zopnuté do vysokého konského chvosta a na sebe oblečené široké tmavomodré tričko a relatívne krátke šortky. To z nich sa naťahovali tie jej dlhočizné nohy. Možno mi také pripadali len preto, lebo mala pomerne úzke boky, ale aj napriek tomu boli naozaj dlhé. Pristúpila som k nej a potľapkala ju po kolenách. Midoriko som tým nevdojak zahanbila; venovala mi dosť nahnevaný pohľad.

„Je to ohromné, však? Aj mne rozum zastáva z toho, ako jej len mohli takto narásť...“ pridala sa ku mne jej matka. Midoriko to ešte väčšmi napálilo a odvrátila hlavu iným smerom. Zobrala ruksak, ktorý mala odložený vedľa seba na lavičke, a položila si ho do lona. Makiko sa na mňa len trpkopozrela, mierne pokrútila hlavou a pokrčila plecami.

Midoriko sa s ňou už takmer pol roka nerozprávala.

Dôvod nepoznám. Jedného dňa sa jej Makiko prihovárala a ona jej jednoducho prestala odpovedať. Najprv si Makiko myslela, že príčinou môže byť depresia, a mala z toho obavy, no ako zistila neskôr, nebolo to tak. Apetít do jedla ani celkovú energiu Midoriko nestratila. Chodila do školy a naďalej sa tam normálne bavila so svojimi spolužiakmi aj s učiteľmi, akoby sa vôbec nič nestalo. Jednoducho odmietala hovoriť len u nich doma s Makiko. Bol v tom jednoznačný úmysel. Makiko sa usilovala čo najohľadupľnejšie zistiť, o čo jej dcére vlastne ide, ale tá aj naďalej mlčala a ani len nenaznačila, čo je vo veci.

„Teraz sa so mnou rozpráva len cez papier. Na všetko má pero,“ posťažovala sa mi Makiko do telefónu v čase, keď sa to celé začalo.

„Pero?“

„Áno, len pero a papier. Nerozpráva sa so mnou. Samozrejme, ja s ňou áno, to ti je dúfam jasné. No ona na mňa reaguje len tým svojím perom. Už to robí približne mesiac.“

„Čože, už mesiac? To je nejako pridlho.“

„Áno, pridlho.“

„To ale naozaj...“

„Od začiatku som sa to snažila riešiť, v kuse som sa jej pýtala a pýtala, no na situácii to nič nezmenilo. Asi sa jej niečo stalo, to určite, no akokoľvek sa to pokúšam zistiť, stále nič. Je jej úplne jedno, že mi z toho už preskakuje a som nahnevaná. Okrem mňa sa rozpráva s každým. Možno je v tej fáze, keď dieťa za všetko obviňuje rodiča, čo ti ja viem. Ale určite

to už dlho nepotrvá. Určite. Všetko bude v poriadku.“ Makiko sa snažila byť v telefóne veselá za každú cenu. Trvalo to však už viac než pol roka. A nezdalo sa, že by sa to v dohľadnom čase zmenilo.

○ Na hodinách nám o menštruácii už čo-to naznačili, no až dnes, na hodine „telesného zdravia“, pristúpili k detailom. Ukázali nám veľké obrázky, čo sa deje v našom bruchu, ako prúdi krv, ako používať vložky; videli sme aj to, čo má každá z nás v tele, maternicu. Po hodine sme išli všetky spoločne na toaletu. Spolužiačky, ktoré ju už majú, sa spojili a rozprávali sa, akoby tomu rozumeli len ony. Hlavne im išlo o to, aby sme to my ostatné počuli. Ukáž, diskrétno prevolávali, ak niektorá z nich vybrala z plátenného puzdra vložku. Akoby ju mohli mať len ony. Menštruáciu však určite budeme mať všetky. Určite je v triede plno dievčat, ktoré ju zatiaľ nedostali, no ja som sa nevedela zbaviť pocitu, že som jediná, ktorá ju ešte nemá.

Keď ju dostanem po prvý raz, aký to bude pocit? Bolí pri tom brucho, ale to nie je tá najhoršia vec - najhoršie je, že bude trvať niekoľko desaťročí. Ako si na to zvyknem? Spolužiačka Džun ju už dostala, viem to, lebo mi to povedala. Keď nad tým premýšľam, nerozumiem, ako skupina tých, ktoré menštruáciu už majú, vie, že ja ju ešte nemám. Nikto predsa nechodí a nehovorí Mám ju, ani na toalete pred všetkými nemáva plátenným puzdrom na vložky. Ako to len ostatné môžu vedieť?

Dnes ma zaujalo slovo „menštruácia“ 初潮, a tak som sa rozhodla, že si naň trochu posvietim. Zaujíma ma hlavne druhý znak v slove: 潮. Pri vyhľadávaní v slovníku sa mi pri ňom objavilo mnoho významov. Viaz sa na gravitáciu slnka a mesiaca, na morský príliv, na sloveso „hýbať sa“ a podobne. Okrem toho ním možno zapísať slovo vyjadrujúce „dobrý čas“. Ďalšie slovo, ktorému som však nerozumela, bolo 愛嬌. Znamená „okúzľujúci“. Zapisuje sa ním schopnosť získať si zákazníka v obchode či jednoducho pocitovanie silnej ná-